

සොල්මාගේ සිට සිංඡිල් දක්වා

පෝන් ලෙවිස්, බොනල්ඩ් ව්‍යුමිජ් හා “සිව්ල් අධිතිවාසිකම්” සිංඡ්ට්‍රාපිතයේ ඉරනම

From Selma to the CIA: John Lewis, Donald Trump and the demise of the “civil rights” establishment

2017 ජනවාරි 16

15 දා උදෑසන එන්ඩිසි “මිට් දී පෙස්” වැඩියෙන් මගින් පැවත්වූ සම්මුඛ සාකච්ඡාවකදී විමොනුවික් නියෝජිත පෝන් ලෙවිස් නිවේදිතය කළේ තමා, ජනාධිපති බොනල්ඩ් ව්‍යුමිජ්ගේ දිව්‍යමේ උත්සවය වර්ජිනය කරන බව යි. මන්දුයත්, “ජනාධිපති පදවියට පත්වූ මෙම පුද්ගලයා නීත්‍යානුකූල ජනාධිපති වසයෙන් මම දැකින්නේ නැති” නිසා ය.

බොනල්ඩ් ව්‍යුමිජ්ගේ ජනාධිපතිවාරය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට හා එයට එරෙහි විමට බොහෝ හේතු පවති: ඔහු පුද්ගලාරෝපනය කරන්නේ, දැන් එක්සත් ජනපද දේශපාලන පද්ධතිය අනිබවනය කරන හා පෙරණොවූ විරු ආකාරයෙන් ධිනය කළ ගසා ගැනීමේ එහි උමතු සහගත බාවනය වෙනුවෙන් සමස්ත රාජ්‍ය පිළිවෙතම යටත්කිරීමට වැයම් කරන මුළු කතිපායාධිකාරය යි; ඔහුගේ කැඩිනට් මන්ධිලය හා ධවල මන්දිරය පුරවා ගෙන ඇත්තේ අන්තර් දක්ෂිණාංශික දාශ්වාදීන්, සහවර බ්ලියනපතියන් හා හිටපු ජනරාල්වරන්ගෙනි; මිලටරියේ යෝඛ ගොඩනගිලක් සමග අන්වලේ බඳුගෙන අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය සේවා හා අනෙකුත් සමාජ සේවාවන් රුදුරු ලෙස කප්පාද කිරීමේ වැඩියෙන් ඔහුගේ අන්ත්‍රාව කැපවී සිටි.

කෙයේවත්, මේ එකක් ගැනවත් ලෙවිස් නොවේ සඳහනක් කරන්නේ. ව්‍යුමිජ් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේදී ඔහු පදනම් වන්නේ, 2016 ජනාධිපතිවරන උත්සාහීතය අතරතුර රැකියාව යෙදුනේයයි කියන පරිගණක අපහරනය ගැන කියන, එක්සත් ජනපද වුද්‍ය අංශ වාර්තාව මත ය. “මම හිතන්නේ, මෙම පුද්ගලයා තෝරා පත් කර ගැනීමට උදුවී කිරීමේදී රැකියාව සම්බන්ධ වුනා. ඒ වගේම ඔවුන් හිලරි ක්මිත්වන්ගේ මැතිවරන අපේක්ෂකත්වය විනාශ කිරීමට සහාය වුනා, එක වරේදිය, එක සාධාරන නි. විවෘත ප්‍රජාතාන්ත්‍රික ක්‍රියාවලිය කියන්නේ එක නොවෙයි” ඔහු පැවසිය.

විමොනුවික් ජාතික කමිටුව හා ක්මින්ගේ උත්සාහීතයට සම්බන්ධ පරිගණක අපහරනයට රැකියානු ආන්ත්‍රාව වගකිවයුතු යයි සහනාථ කිරීමට කිසිදු සාක්ෂියක් ඉදිරිපත් කෙරි නැති. රැකියානු

අපහරනය පිළිබඳ කැමොරදීම පිටපස අරමුණ දෙකක් පවති: ඒ, ක්මින්ටන් උත්සාහීතය දක්ෂිණාංශික හා ප්‍රජාතන්ත්‍රි විරෝධ ස්වභාවය පෙන්නුම් කළ කාන්දුවූ විද්‍යුත් ලිපිවල ඇත්ත අන්තර්ගතය වසං කිරීම හා රැකියාවට එරෙහිව දේශපාලන, ආර්ථික, රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික හා මුළුමතින්ම මිලටරිය ප්‍රලිගිත්මක්” සඳහා එක්සත් ජනපදයේ මහජන මතය පෙළගස්වා ගැනීම යි.

ව්‍යුමිජ් පිළිබඳ ලෙවිස්ගේ විවේචනයට සෑප්‍ර, අවභාෂ ප්‍රජාතාන්ත්‍රික අන්තර්ගතයක් ඇත්තේ නැති. මිලයන තුනකට ආසන්න ගනනකින් ව්‍යුමිජ් පැරදී තිබිම හා සූලුතර ජන්ද දායකයන්ගේ ජන්දය මර්දනය කිරීමට බොහෝ රිපබ්ලිකානු පාලිත ප්‍රාන්ත ආන්ත්‍රි විසින් ක්‍රියාවට දැමු ජන්ද දායකයාගේ අනන්‍යතාව පිළිබඳ නිතිවල බලපෑම ගැන ඔහු අවධාරනය කළේ නැති. ව්‍යුමිජ්ට එරෙහි ඔහුගේ ප්‍රජාරය පදනම, 1950 ගනන්වල උගු කොමිෂුනිස්ට් විරෝධී ජොජ් මැකාරිති සිහියට කැඳවන හාජාවකින්, සිංඡිල් මෙහෙයුවන රැකියානු විරෝධී උත්සාහීතය එහෙම පිටත්ම වැළඳ ගැනීමය.

මෙහි රුදුරු එතිනාසික උත්පාසයක් පවති. 1950 හා 60 ගනනවලදී දකුනේ සිව්ල් අධිතිවාසිකම් සඳහා වඩාත්ම තියුණු අරගල පැවතී වසරවල, බිරුමින්හැම්, ඇලබාමා වැනි නගරවල එංඩ්ඩි, පොලිසිය හා දකුනේ විමොනුවික් දේශපාලනයැයින් යන මේ සියල්ලෝම කියා සිටියේ, බෙදීමට එරෙහි විරෝධීතා “පිටස්තර කඩාකාපල්කාරයින්ගේ”, සේවියෙන් සංගමය වෙනුවෙන් ඒවා කිරීමට එවන ලද කොමිෂුනිස්ට්කාරයින්ගේ වැඩ බව යි. එහෙත්, එම වසරවල ගිහ්‍ය නායකයෙකු ලෙස වැශ්‍යත් හැඳුනාවක් ඉවුකළ හා ජන්ද අධිතිය වෙනුවෙන් සේව්ලාවල සිට ඇලබාමා, මොන්ටොරොමොරු දක්වා පාගමනක් මෙහෙයුව රෝන් ලෙවිස්ට් මතක ඇත්තේ එකම දෙයකි: ඔබගේ ප්‍රතිවාදීන් රැකියාවේ බලපෑම අත් වසයෙන් හෙළා දැකීම අත්දුවූ ප්‍රවාරක උපායක් යන්න යි.

පසුගිය වසර 30ක් පුරා අවේලන්වාව නියෝජනය කරන කොන්ගුස් සහිකයෙකු වන ලෙවිස් පුද්ගලාරෝපනය කරන්නේ, ධනේශ්වර දේශපාලනය ගක්මිත්ත කර ගැනීම පිතිස මධ්‍යම පන්තික අඩුකානු-ඇමෙරිකානු ස්වර්යයක් යළ සේවයට කැඳවීම හා

පෙළඹිලේ ක්‍රියාවලියයි. ඩීමොතුටික් පක්ෂය හා සමස්ථයක් වසයෙන් රාජ්‍ය සාන්තුනය යලි ඔහු උපදුම්න, එක්සත් ජනපද පාලක ප්‍රභූවේ දැනුවත් මුලෝපායක කොටසක් වසයෙන්, ලෙවිස් වනි කිවිල් අයිතිවාසිකම් ව්‍යාපාරයේ නායකයන් තෝරා ගෙන තිබේ.

ප්‍රධාන නගර දුකීම් ගනනක නගරාධිපතිවරුන් ලෙස අප්‍රිකානු ඇමෙරිකානුවන් පත්ව කිවින අතර ඔවුන් ගෙන් ඇතැම් අය කිවිල් අයිතිවාසිකම් ව්‍යාපාරයේ රේඛත්තේයින් ය. අනෙක් අය භුදේක් එයින් වාසි ලබා ගත්තවුන් ය. කොන්ගුස් බිලකේ කේතකය් [එක්සත් ජනපද කොන්ගුස් තුළ අප්‍රිකානු-ඇමෙරිකානු සහිකයන්ගේ සංඛ්‍යාතය] සාමාජිකත්වය අත්‍යාසකගේ සිට තිහකට වැඩි සංඛ්‍යාතක් දක්වා පුළුල් වේ ඇතේ. විශේෂ සලාක වනි වයසටහන්වල ආධාර සම්ග කළ අධ්‍යාපනයුදියින් වෙනුවෙන්, රාජ්‍ය සේවය, ම්ලටිරය, සංගත ව්‍යායකය හා අවසන් වසයෙන් ඉහළ ව්‍යායකය සඳහා අවස්ථා ඔවුන් සඳහා ව්‍යාපාරය ඇතේ.

මෙම තනතුරු සංඛ්‍යාත්මකව විශාල නැති නමුත්, භෞදින් ගෙවීම් ලබන අතර, දේශපාලනිකව සංකේතාත්මක ද ඇමෙරිකානු මහ ව්‍යාපාරකයේ කොල්ලය හා පෙන්වගනයේ අපරාධසඳහා “ව්‍යාපාරයේ” කරනයේ පෙන්වයෙක් ද සම්පාදනයක් කරයි. ඒකාබද්ධ ප්‍රධානීන්ගේ පළමු කළ සහාපතිවූ ජනරාල් කොලින් පෙවෙල් 1991 පර්සියානු ගල්ල යුද්ධියේ ප්‍රගතිය ගැන මාධ්‍ය සාකච්ඡා පවත්වන අතරේ එක්සත් ජනපද අධ්‍යරාජ්‍යවාදය, ඉරාකය තුළ බිලහත්කාරයෙන් හමුදාවට බඳවගත් අනාරක්ෂිත සෙබලුන් ලක්ෂ සංඛ්‍යාත ප්‍රමායක් ද්‍රවා හැළ කළේ ය. පෙවෙල් පළමු කළ රාජ්‍ය ලේකම්වූ ආකාරයෙන්ම, පළමු කළ ජාතික ආරක්ෂක උපදේශක කොන්ඩ්‍රොලිසා රඳිස්, 2003දී නිති විරෝධී ඉරාක ආක්‍රමණය දියන් කරන වට ජෝර්ජ ඩිඩ්‍රිල්වී. බුෂ්තේ සහායිකාවක් වුවාය.

ප්‍රථම අප්‍රිකානු-ඇමෙරිකානු ජනාධිපතිවරයා ලෙස -මෙන්ම බුෂ්තේ සානා සොදාගනිමින් එල්ල කරන මිසයිලවලින් ලේකයේ සිනම් තැනෙකදී ඇමෙරිකානු පුරවයියන් පවා සාතනය කිරීමේ අයිතිය සහතික කළ පළමු ජනාධිපති- බයිකේ ඔබාමාගේ තෝරා පත්වීමෙන් මෙම සන්තතිය කුට්පාජ්‍ය විය. ම්ලටිර - බුද්ධි අංශවල අතකොටුවක් බවට පත් වෙමින් ඔබාමා, අග්‍ර්‍යාච්‍රිත්වානය තුළ යුද්ධිය ව්‍යාපාර කළ අතර, ලබාව තුළ නව යුද්ධියක් දියත් කළේ ය. එමෙන්ම ඔහු ඉරාකය හා සිරියාව තුළ යල වතාවක් එක්සත් ජනපද ම්ලටිරය යෙදුවෙන් ය. ඔහු, සියිල්, එග්බ්‍රාංඡ හා ජාතික ආරක්ෂක ආයතනයේ පොලිස් රාජ්‍ය මෙහෙයුම් අඛණ්ඩව ඉදිරියට ගෙනයමින් ඒවා ගක්තිමත් කළේ ය.

අප්‍රිකානු-ඇමෙරිකානු **ඩීමොතුටික්**
දේශපාලයුදියින්ගේ මෙම දුම්ත ස්ථිරයේ සේවරුපය සටහන් කර ගැනීම වැදුගත්ය. ලෙවිස් කිසි විටෙක ඔබාමා පාලනාධිකාරයේ ම්ලටිර-

බුද්ධි අංශ මෙහෙයුම්වලට විරද්ධිවේ නැතේ. එයට ප්‍රතිපත්තව 2011 වසයේදී ලෙවිස්, ඔබාමා ගෙන් නිදහස පිළිබඳ ජනාධිපති පදක්කම ලැබුවේ ය. ඇමෙරිකානු පුරවයියෙක්ව අන්වර් අල්-අව්ලාකි බුෂ්තේ මිසයිලයක් සොදා සාතනය කිරීමට ඔබාමා අනුමතිය පළ කළේ ද එම වසයේදී ම ය.

වසර 50කට ඉහතදී කනිජ්ද මාවින් ලුතර් කිං, වියටිනාම් යුද්ධියට එරෙහිව බෙරේය සම්පන්නව නැගී කිටුමින්, විදේශයින්හි අධ්‍යරාජ්‍යවාදී යුද්ධ වලට නැගෙන විරද්ධිත්වය රට තුළ ප්‍රජාතාන්ත්‍රික අයිතින් සඳහා අරගලය හා ඒකාබද්ධ කරමින් තීරනාත්මක පියවරක් ඉදිරියට තබේය. අද දිනයේ තමන්ගේ දක්ෂිනාංශික දේශපාලනය ආවර්තනය කර ගැනීමට කිංගේ පිටකබාය ද්‍රව්‍ය ගැනීමට වැයම් කරන්නවුන් අතර එවතින් මුළුබර්මවල අංශවකුද දක්නට නැතේ.

196 8දී කිංගේ සාතනයෙන් පසුව -මහු වියටිනාම් යුද්ධියට එරෙහිවීම නිසුකෙට එයට බැඳී නිබේ- ඔහුගේ අතවයේසේ, සංස්ථාපිතය සම්ග කිය සමාදානය ප්‍රකාශයට පත් කළේ ය. කිංගේ සංවාද මන්ධිප තුළ හැමවිටම දක්ෂිනාංශයට නැඹුරුවේ කිටී ඇත්තිස් යන්ගේ වනි ඔවුන්ගෙන් ඇතැමෙකු, එක්සත් ජනපද අධ්‍යරාජ්‍යවාදයේ ව්‍යාපාර ක්ෂමාලාපකයින් බවට පත්විය. කාටර් පාලනය යටතේ යන්ගේ, එක්සත් ජාතින්ගේ ඇමෙරිකානු තානාපති වශයෙන් ද සේවය කළේය.

මහ ව්‍යාපාරකයේ පක්ෂය වන ඩීමොතුටික් පක්ෂය තවදුරටත් දකුනට යන වට ජෝස් පැක්සන්, ජ්‍යෙෂ්ඨ බොන්ඩි හා ජෝන් ලෙවිස් වනි අනෙකුත් අය එයට “ප්‍රගතියිල්” මුහුනක් දෙමින් එම පක්ෂයේ දේශපාලන ක්ෂමාලාපකයන් බවට පත්ව නිබේ. ලෙවිස්, 1986 කොන්ගුස් ආසනයක් දිනාගැනීමට පෙරාතුව, දීලිඛ්‍රාකම පිටුදුයිමේ වයසටහන් කිහිපයක් පවත්වා ගෙන යමින් කාටර් පාලන තනතුයට ද යේවය කළේ ය. 196 5 පාගමන සිහිපත් කිරීම සඳහා සොල්මාවට කෙරෙන වාර්ෂික සංවාරයේදී, ඔහුගේ ගෙයින් ඇත්තිස් පොලිටිකල් ඉන්ස්ට්‍රුටුරුව තුළින්, බලපෑම් දමන්නත්ව අසුනක් බොලර් 25,000 ගාන් ව්‍යුහන අතර, 196 0 ගනන්වල ඔහුගේ හුම්කාවෙන් මැති වසරවලදී ඔහු සබවින්ම වාසි ලැබුවේ ය.

යුද්ධාදී රයියන්-විරෝධී උද්ධීස්ථනයට ලෙවිස් ද පැනගතීම භුදේක්ම පෙන්නුම් කරන්නේ, ඇමෙරිකානු කම්කරු පත්තිය මුහුනදී කිටීන දේශපාලන අභියෝගය යි. ඩීමොතුටික් පක්ෂයේ කිංදු පාර්ශවයක්, ව්‍යුම් පාලනාධිකාරයේ හා රිපබ්ලිකන් කොන්ගුස් බිහිසුනු දක්ෂිනාංශික වයසපිලිවෙලට එරෙහිව අවසාන හා මුළුධාර්මික අරගලයක් ගෙන යනු නැතේ. රිපබ්ලිකන් පක්ෂය මෙන් ඩීමොතුටික් පක්ෂය ද මුළුහ කතිපයාධිකාරයේ ලාභ හා ධිනය ද ඇමෙරිකානු අධ්‍යරාජ්‍යවාදයේ ගෝලීය අවශ්‍යතා දාරයි.

පැවිරක් මාවින්